

Do you speak english?

[Vai jūs runājat angļiski!]

Varbūt jūs runājat vāciski? Sodien šādi ļautājumi nevarētu samulsināt tos, kas skolās apgūst svešvalodas. Latviešu tautas atmodas laikmetā svešvaloda ir kļuvusi par tautas kultūras neatņemamu sastāvdaļu. It īpaši mūsu jaunatnei, kas turpinās cīņu par Latvijas kultūras vērtību un tautas kultūras izaugsmi. Pašlaik vairāk nekā jebkad svešvalodu apgūvei tiek pievērsta vērība. Stipri paplašinās mūsu republikas sakari ar ārējo pasauli, mēs daudz ceļojam, daudz ārvalstīs iebrauc, pie mums, paplašinās Latvijas tiesītie ekonomiskie un kultūras sakari ar ārvalstīm, personīgie kontakti. Pati dzīve tagad liek jaunajiem apgūt svešvalodas. Jo mēs dzīvojam neticamu pārvertību laikmetā.

Zinot svešvalodu, mēs itamies droši lielajā pasaulē, jebkurā valstī. Varam pastāstīt par savu tautu un valsti. Par sevi un savu darbu. Varam orientēties ārzemju laikrakstos un žurnālos, saprast elementāro, ko

Mr. Hb Bangs, 1988.gada 11. novembrī

runā pa radio. To visu skolā sak apgūt jau no 4. klases.

Svešvalodu skolotāji strādā ar pilnu atdevi, jo valodu apguve viņiem pašiem ir bijis hobis, lieļa aizrautība. Lieļiskas ir mācību grāmatas angļu valodas stundām, jo to autori ir ilgredzīgie skolotāji K. Būks, E. Rusmane, Ģ. Martinsone u. c., kas ilgus gadus māca Rīgas vidusskolās. Loti laba ir gramatikas grāmata vidusskolām. Gramatika tāču ir pamatu pamats sarunā, tekstu tulkošanā. Mūsu skolas absolventi, karojot eksāmenu angļu valodā, tulko un stāsta sveša avizes teksta informāciju. Absolventam, kurš beidz vidusskolu, pēc 8 gadu svešvalodas apguves ir jāorientējas jebkurā preses izdevumā un jāprot elemtārā sarunā. Pamats visam ir vārdiņu zināšana. Lai varētu brīvi runāt un lasīt angļiski, jāzina **apmēram 3000 angļu vārdiņu.**

Kā ir ar svešvalodu apgūvi mūsu skolās? So rindīnu autoram kļūst skumli, atceroties savu

darba raitu sakumu skolā, kad burtiski valdēja salauzt konservatīvo atlieksmi pret svešvalodām dažu skolēnu apziņā. Pat vecāku sapulcēs izskanēja sašutuma izsaukumi par nedēļas laikā uzdoto lappuši lasīšanā un tulkošanā, uzskatot to par pārslodzi. Arī tagad man vēl jādzird kādas 8. klases skolnieces nēvējoši izdvēstais: «Man tā angļu nebūs valadzīgā!» Komentāri tie ir lieki. Latviešu nācija nevar balstīties uz vīdūveļībām, tai jāorientējas uz raudrajiem un enerģiskajiem cīnītājiem un dzīves pārveidotājiem. Rakstnieks Kronbergs kādā no «Literatūras un Mākslas» numuriem raksta, ka ir tādi cilvēki, kas 10 gadus skolā nav spējuši pat vīdūveļi apgūt svešvalodu, bet pēc tam dzīvē lenemusi abhūldīgus amatus. Tagad latviešu ļaunajiem kopumā ir nopietna interese par svešvalodas zināšanām, to praktiski apgūvi. Rīgas Rāmānīcās plauktos ilgi negūji neviens grāmata, cilvēki valadzīgās zināšanas smel arī svešvalodās.

Aktivitāte ir ļaūsama arī mūsu skolā. Par angļu valodu burtiski deg skolotājas Ritvelles andzināmā klase. Tajā ir entuziasti G. Svītīnš, J. Sulcs, S. Veldmane, E. Polijenko, O. Svītūnova, A. Zeltiņš u. c. Ietas, es gribētu teikt, angļiskas zināšanas ir I. Jaunberzina un I. Gusevai no 9. klases, I. Klases meitenēm Z. Bergane, L. Muskarē, M. Vorobece, Z. Bērziņai, G. Puriņai, I. Klases skolniekam G. Priedem, J. Lācim no 9. klases, I. Sprōģel no 8. Klases.

savas spējas, izvēloties turpināt mācības vidusskolā.

Un vēl gribu teikt, ka svešvalodu vārdiņu mācīšanās ir smadzēnu treniņš, atmiņas stiprināšana. Katru dienu vaļāp apgūt vismaz 10 vārdiņus, lletojot tos frāzes, teicēnos, teikumos. Valodas mācīšanās prasa intensitāti, nevis lēnu apguves procesu. Kas ir apguvis vienu svešvalodu, bez grūtībām apgūs arī citas. Velamajā treniņā var apgūt 25 vārdiņus dienā.

Bijušais Vjetnamas prezidents Ho Si Mins ļaunbā, lai apgūtu franču valodu, mīzofot kartupeļus, leskatījās ple pļedurknes ple sprausā vārdiņu sarakstā. Engels 70 gadu vecumā sāka apgūt norvēģu valodu... Trenēt atmiņu ar svešvalodas vārdiņiem īpaši vērtīgi ir tai vecumā, kad atmiņai draud pāgaurums.

Tagad mūsu «Bangā» vērtas plāsumā, starptautiskie sakari. Arī te būs valadzīgi specialitāti, kas brīvi runā angļu vai vārdiņiem, lai pieļūras novadā, kas saistīts ar slavenām lūras braucējiem, tādēļ jo vairāk mums augstu jātur svešvalodu prestiģis.

L. Brambats,
skolotājs

Es lepojos ar pagājušā gada absolventiem, kuriem angļu valodas eksāmena bija izcillas sekmes — ar L. Jirģenu, Ģ. Terēti, Ģ. Sprōģi. Arī vist plect tagadējie Rīgas jūrskolas kurianti bija tēcammieki angļu valoda.

Nopietnas bažas izraisa daži tagadējie 9. klases skolnieki. Patlaban klase angļiski apgūst vīļu par mākslu, audzēkņiem pašiem valadzēti darboties it kā par rīdļiem un pastāstīt par Ermītiņu, Treilakova Galeriju, angļu mākslu, tāču, vairākkārt izsautas atbildēt, meltenes K. A., M. nevar pateikt pat vīļu sakariņu teikumu pēc māiās uzdots. Skolotāiā tas izraisa nevis dusmas, bet nožēlu par meiteņu neprasmī mācīties, patstāvīgi strādāt, apgūt zināšanas un par to, ka viņas pārvertušas